

Zadanie programistyczne nr 2 z Sieci komputerowych

1 Opis zadania

Napisz program `client-udp`, który będzie łączyć się z określonym serwerem i wysyłając pakiety UDP (zgodnie z opisanym niżej protokołem) pobierze od serwera plik o określonej wielkości. Program powinien działać w trybie tekstowym.

Program powinien przyjmować trzy argumenty: *port*, *nazwa_pliku_wynikowego* i *rozmiar_pliku* w bajtach. Celem jest pobranie od specjalnego serwera UDP nasłuchującego na porcie *port* komputera `aisd.ii.uni.wroc.pl` zawartości pierwszych *rozmiar_pliku* bajtów pliku. Następnie ta zawartość powinna zostać zapisana w pliku *nazwa_pliku_wynikowego*. W celu komunikacji z serwerem UDP można mu wysyłać datagramy zawierające następujący napis:

```
GET start długość\n
```

Wartość *start* powinna być liczbą całkowitą z zakresu $[0, 1\,000\,000]$, zaś *długość* z zakresu $[1, 1\,000]$. Znak `\n` jest uniksowym końcem wiersza, zaś odstępy są pojedynczymi spacją. Jedyną zawartością datagramu musi być powyższy napis: serwer zignoruje datagramy, które nie spełniają tej specyfikacji. W odpowiedzi serwer wyśle datagram, na którego początku będzie znajdować się napis:

```
DATA start długość\n
```

Wartości *start* i *długość* są takie, jakich zażądał klient. Po tym napisie znajduje się *długość* bajtów pliku: od bajtu o numerze *start* do bajtu o numerze *start+długość-1*. Uwaga: bajty pliku numerowane są od zera!

Program powinien obsługiwać błędne dane wejściowe, zgłaszając odpowiedni komunikat. Program nie powinien wypisywać niepotrzebnych komunikatów diagnostycznych, ale może wypisywać postęp w pobieraniu kolejnych części pliku.

Serwer UDP oczekuje na portach od 40001 do 40010; na takich portach można testować swój program. Nie należy ograniczać działania programu do powyższych portów: podczas oddawania programu będzie on testowany na osobnej instancji serwera UDP działającej na innym porcie.

1.1 Przykład

Jeśli program zostanie uruchomiony w następujący sposób:

```
$> ./client-udp 40001 output 1000
```

to może wysłać w do portu 40001 serwera `aisd.ii.uni.wroc.pl` dwa datagramy o treściach:

```
GET 0 600\n
```

oraz

GET 600 400\n

następnie zaczekać na odpowiedzi serwera i zapisać odpowiednie 1000 bajtów do pliku `output`.

1.2 Zawodna komunikacja

Należy pamiętać, że datagramy UDP mogą zostać zagubione, zduplikowane lub nadejść w innej kolejności niż były wysyłane. Wykorzystywany serwer UDP sprzyja nauczeniu się tych reguł, działając w następujący sposób:

1. Odpowiedź na dane żądanie zostaje wysłana z prawdopodobieństwem ok. $1/2$.
2. Każda wysyłana odpowiedź zostanie zduplikowana z prawdopodobieństwem ok. $1/5$. W tej definicji duplikat też jest traktowany jako odpowiedź, więc może pojawić się też duplikat duplikatu (z prawdopodobieństwem ok. $1/25$) itd.
3. Każdy wysyłany datagram jest wysyłany z losowym opóźnieniem wynoszącym od 0 do 2 sekund.
4. Serwer utrzymuje kolejkę co najwyżej 100 datagramów, które ma wysłać.

Do tych cech należy dodać również zawodność wprowadzaną przez sieć oraz efekty związane z przepełnianiem kolejki odbiorczej serwera. Jednak w porównaniu z powyższymi cechami, efekty te są zaniedbywalne.

1.3 Uwagi implementacyjne

Konieczne jest sprawdzanie, czy adres źródłowy i port źródłowy datagramu jest prawidłowy. Możesz założyć, że jeśli otrzymujesz dane od adresu ip i portu na które dane wysłałeś, to są one zgodne ze specyfikacją i nie musisz tego sprawdzać.¹

Twój program będzie testowany pod kątem poprawności i wydajności. W najprostszym wariancie można zaprogramować go po prostu w ten sposób, że program wysyła żądanie części pliku (żądanie maksymalnej liczby bajtów, czyli 1 000), czeka ustalony limit czasu, a następnie w razie potrzeby ponawia żądanie (aż do skutku). Kiedy dostanie odpowiedź, przechodzi do następnej części bajtów. Do odczekiwania i sprawdzania, czy gniazdo zawiera datagram, można wykorzystać funkcję `select()`. Tak zaimplementowany został program `client-udp-slower` (statycznie skonsolidowaną wersję 32-bitową i 64-bitową można pobrać ze strony wykładu). Za poprawną implementację takiego podejścia można dostać ok. 6 punktów.

Opisane wyżej podejście jest bardzo nieefektywne. Jednym ze sposobów poprawy jest utrzymywanie grupy (o ustalonej wielkości) żądań, które zostały już wysłane, ale na które jeszcze nie otrzymaliśmy odpowiedzi. Wtedy limit czasu wiążemy z każdym żądaniem z osobna: w momencie kiedy zostaje on przekroczony, zapytanie zostaje wysłane ponownie. Innym zdarzeniem jest otrzymanie odpowiedzi na żądanie z grupy: należy je wtedy z niej usunąć i dodać do grupy nowe żądanie. Tak zaimplementowany został program `client-udp-faster` (wersję również do pobrania ze strony wykładu). Za taką implementację można dostać maksymalną liczbę punktów.

---

¹W prawdziwych zastosowaniach byłby to bardzo zły pomysł.

Oczywiście Twój program nie musi pobierać danych zgodnie z opisanymi wyżej schematami. Pamiętaj, że program będzie testowany w pracowni 109, czyli parametry wpływające na jego efektywność (w przypadku powyższych schematów: czas odczekiwania i wielkość grupy) należy dobrać eksperymentalnie w sieci instytutowej. Napisanie programu, który będzie dynamicznie dostosowywał się do parametrów łącza jest *znacznie* trudniejszym zadaniem i nie jest wymagane. Również programy `client-udp-slower` i `client-udp-faster` mogą się kiepsko zachowywać (i zapychać łącze), jeśli zostaną uruchomione spoza sieci lokalnej instytutu.

2 Uwagi techniczne

Pliki Swojemu ćwiczeniowcowi należy dostarczyć jeden spakowany plik zawierający katalog z programem. Katalog powinien zawierać:

- Kod źródłowy w C lub C++, czyli pliki `*.c` i `*.h` lub pliki `*.cpp` i `*.h`. Każdy plik `*.c` i `*.cpp` na początku powinien zawierać w komentarzu imię, nazwisko i numer indeksu autora.
- Plik `Makefile` pozwalający na kompilację programu po uruchomieniu `make`.
- Ewentualnie plik `README`.

W katalogu tym **nie** powinno być żadnych innych plików, w szczególności skompilowanego programu, obiektów `*.o`, czy plików źródłowych nie należących do projektu.

Kompilacja Kompilacja i uruchamianie przeprowadzane zostaną w 64-bitowym środowisku Linux.

Kompilacja w przypadku C ma wykorzystywać standard ISO C99 z ewentualnymi rozszerzeniami GNU (opcja kompilatora `-std=c99` lub `-std=gnu99`).

Kompilacja powinna wykorzystywać opcje `-Wall` i `-W`. Podczas kompilacji nie powinny pojawiać się ostrzeżenia.

3 Sposób oceniania programów

Poniższe uwagi służą ujednoliceniu uceniania w poszczególnych grupach. Napisane są jako polecenia dla ćwiczeniowców, ale studenci powinni **koniecznie się** z nimi zapoznać, gdyż będziemy się ściśle trzymać poniższych wytycznych. Programy będą testowane na zajęciach w obecności autora programu. Na początku program uruchamiany jest w różnych warunkach i otrzymuje za te uruchomienia od 0 do 10 punktów. Następnie obliczane są ewentualne punkty karne. Oceniamy z dokładnością do 0,5 punkta. Jeśli ostateczna liczba punktów wyjdzie ujemna wstawiamy zero. (Ostatnia uwaga nie dotyczy przypadków plagiatów lub niesamodzielnych programów).

Testowanie: punkty dodatnie Rozpocząć od kompilacji programu. W przypadku programu niekompilującego się stawiamy 0 punktów, nawet jeśli program będzie ładnie wyglądał.

Do testów zostanie uruchomiona osobna instancja serwera, działająca na innych portach; porty te zostaną podane ćwiczeniowcom. Chodzi o to, żeby podczas oceniania zadań zminimalizować efekty związane z jednoczesnym dostępem do serwera przez wiele osób. Przed testami należy wyłączyć zaporę (`netmode lab`) i pobrać adres IP (`dhclient eth0`).

- 2 pkt.** Uruchomić program do pobrania ok. 3000 bajtów. Liczba bajtów nie powinna być wielokrotnością 1000: chodzi o sprawdzenie jak program studenta radzi sobie z taką sytuacją. Zmierzyć czas instrukcją `time`. Na takich samych danych uruchomić program `client-udp-slower-32`; niech t będzie czasem jego działania. Program studenta otrzymuje punkty, jeśli jego czas działania jest nie większy niż $4 \cdot t + 5$ sek. a generowane przez oba programy pliki są identyczne.
- 2 pkt.** Jak wyżej, ale dla ok. 15000 bajtów.
- 2 pkt.** Uruchomić program do pobrania ok 15000 bajtów. Zatrzymać go w trakcie wykonywania; sprawdzić wiresharkiem jaki jest jego port źródłowy. Następnie poleceniem `nc` wysłać do tego portu źródłowego datagram zawierający (a) śmieci, (b) błędną odpowiedź na wysłane zapytanie `GET start dlugosc\n`, czyli przykładowo `DATA start dlugosc\nblah blah`. Wznówić działanie programu i sprawdzić, czy generowany jest poprawny plik.
- 2 pkt.** Jak w pierwszym punkcie, ale pobieramy ok. 50000 bajtów i porównujemy czas z czasem działania programu `client-udp-faster-32`.
- 2 pkt.** Jak w pierwszym punkcie, ale pobieramy ok. 900000 bajtów i porównujemy czas z czasem działania programu `client-udp-faster-32`.

Punkty karne Punkty karne przewidziane są za następujące usterki.

- do -3 pkt.** Zła / nieczytelna struktura programu: wszystko w jednym pliku, brak modularności i podziału na funkcjonalne części, niekonsekwentne wcięcia, powtórzenia kodu.
- 1 pkt.** Brak sprawdzania poprawności wywołania funkcji systemowych, takich jak `write()` czy `bind()`.
- 1 pkt.** Zły plik `Makefile` lub jego brak: program powinien się kompilować poleceniem `make`, polecenie `make clean` powinno czyścić program z tymczasowych obiektów (plików `*.o`), polecenie `make distclean` powinno usuwać skompilowane programy i zostawiać tylko pliki źródłowe.
- 1 pkt.** Niewłaściwa kompilacja: nietrzymanie się opcji podanych w zadaniu, ostrzeżenia wypisywane przy kompilacji, kompilacja bezpośrednio do pliku wykonywalnego bez tworzenia obiektów tymczasowych `*.o`.
- 1 pkt.** Nietrzymanie się specyfikacji wejścia i wyjścia. Przykładowo: wyświetlanie nadmiarowych informacji diagnostycznych, oczekiwanie na podanie parametrów na standardowym wejściu zamiast jako argumentów.
- (-3/-6 pkt)** Kara za wysłanie programu z opóźnieniem: -3 pkt. za opóźnienie do 1 tygodnia, -6 pkt. za opóźnienie do 2 tygodni. Programy wysyłane z większym opóźnieniem nie będą sprawdzane.

Marcin Bieńkowski